

**KAUNO 1-OSIOS MUZIKOS MOKYKLOS
FORMALŪJŲ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIO PRADINIO MUZIKINIO UGDYMO
FORTEPIJONO PROGRAMA**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokyklos pavadinimas Kauno 1-oji muzikos mokykla, trumpasis pavadinimas – 1-oji muzikos mokykla. Mokykla įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 190144649.
2. Mokyklos teisinė forma – biudžetinė įstaiga.
3. Mokyklos priklausomybė – Kauno miesto savivaldybės mokykla.
4. Mokyklos savininkė – Kauno miesto savivaldybė (toliau - Savininkas), kodas 111106319, Laisvės al. 96, LT-44251 Kaunas.
5. Savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Kauno miesto savivaldybės taryba. Jos kompetenciją nustato Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas.
6. Mokyklos buveinė – J. Gruodžio g. 25, LT-44289 Kaunas.
7. Švietimo įstaigos grupė ir tipas – neformaliojo vaikų švietimo mokykla ir formalųjų švietimą papildančio ugdymo mokykla.
8. Mokyklos pagrindinė paskirtis – neformaliojo vaikų švietimo grupės muzikinio ugdymo mokykla, formalųjų švietimą papildančio muzikinio ugdymo mokykla.
9. Mokyklos paskirtis – vaikų meninis bei muzikinis ugdymas pagal ilgalaikes ir kryptingas neformalaus švietimo ir formalųjų švietimą papildančio ugdymo programas.
10. Formalųjų švietimą papildančio muzikinio ugdymo programa (toliau - Programa) parengta remiantis LR Švietimo ir mokslo ministro 2015 m. sausio 27 d. Įsak. Nr. V-48 „Dėl rekomendacijų dėl meninio formalųjų švietimą papildančio ugdymo programų rengimo ir įgyvendinimo patvirtinimo“; LR Švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. Įsak. Nr. V-1214 „Bendrujų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašu“.

II. PROGRAMOS SANDARA, TRUKMĖ, APIMTIS

11. Programą gali rinktis 7-10 metų vaikai, besimokantys pagal bendrojo ugdymo programas, norintys įgyti ir plėtoti muzikines kompetencijas.
12. Programą sudaro branduolio dalykai ir pasirenkamieji dalykai, kurių ugdymo turinys glaudžiai siejasi tarpusavyje.
13. Branduolio dalykai yra privalomi, pasirenkamieji - neprivalomi, juos mokykla siūlo atsižvelgdama į mokinių poreikius ir mokyklos galimybes.
14. Branduolio ir pasirenkamiesiems dalykams skiriamos valandos numatomos mokyklos ugdymo plane.
15. Programos trukmė - 4 metai. Baigus Programą išduodamas mokyklos nustatyto pavyzdžio Programos baigimo pažymėjimas.

16. Programos sandara:

Programa	Programos sudėtis	Mokomasis dalykas	Trukmė	Savaitinių valandų skaičius	Viso valandų per metus
Pradinio muzikinio FŠPU programa	Programos branduolys (privalomi dalykai)	Muzikavimas/Fortepijonas	4 m. m.	2	70
		Solfedžio	4 m. m.	2	70
		Choras	3 m. m.	3	105
	Pasirenkamieji dalykai	Antrasis muzikos instrumentas	2 m. m.	0,5-1	17-35
		Solinis dainavimas	2 m. m.	0,5-1	17-35

17. Programoje numatytų privalomųjų ir pasirenkamųjų dalykų turinys, turinio apimtis, mokinių pasiekimai formuluojami VI ir VII skyriuose.

18. Pagal šią Programą fortepijono, antrojo muzikos instrumento, solinio dainavimo mokytojai rengia mokinio individualaus ugdymo planą kiekvienam pusmečiui, mokiniai ugdomi individualiai.

19. Kitų dalykų: solfedžio, choro mokytojai rengia ilgalaikį (metų) planą. Ugdymas organizuojamas grupėje.

III. PROGRAMOS PASKIRTIS, TIKSLAS, UŽDAVINIAI, RENGIMO PRINCIPAI

20. Programos paskirtis - sudaryti palankias sąlygas sistemiskai plėtoti Programą pasirinkusių mokinių bendrąsias muzikines, fortepijono dalykines bei kitas bendrąsias mokinio kompetencijas.

21. Programos tikslas - nuosekliai ir kryptingai ugdyti mokinių prigimtinius muzikinius gebėjimus, asmenines galias, suteikti pasirinkto muzikos dalyko ir bendrąsias kompetencijas, kurių reikia produktyviam dalyvavimui šiuolaikiniame kultūriniame gyvenime ir pasirenkant profesiją.

22. Programos uždaviniai:

22.1. plėtoti mokinių prigimtinius muzikinius gebėjimus bei muzikos raiškos įgūdžius;

22.2. ugdyti mokymuisi visą gyvenimą reikalingas dalykines ir bendrąsias kompetencijas;

22.3. užtikrinti galimybę mokiniui, atsižvelgiant į jo poreikius, iš dalies pasirinkti programos turinį.

23. Programos rengimo principai:

23.1. individualizavimo - atsižvelgiama į mokinio pasiekimus, mokymosi ypatumus, gabumų raidą;

23.2. šiuolaikiškumo ir dermės - derinamos tradicijos ir ugdymo naujovės;

23.3. kūrybingumo ir iniciatyvumo - ugdomas mokinių kūrybinis mąstymas, atsakomybės už savo mokymosi rezultatus prisiėmimas, muzikinės raiškos pasiekimų pristatymo visuomenei gebėjimai.

24. Programos įgyvendinimo metu ugdomos šios mokinių kompetencijos:

24.1. muzikavimo;

24.2. improvizavimo ir kūrybos pradmenų.

25. Kompleksinė įvairių muzikinių veiklų plėtotė svariai prisideda prie bendrųjų mokinio kompetencijų ugdymo:

25.1. iniciatyvumo ir kūrybingumo;

25.2. asmeninės;

25.3. socialinės;

- 25.4. komunikavimo;
- 25.5. mokėjimo mokytis;
- 25.6. kultūrinės;
- 25.7. pažinimo.

IV. TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

- 26. Siekiant Programos dermės su kitomis muzikos krypties programomis, Programos dalyvių amžius, trukmė, rengimo principai, uždaviniai, mokymosi formos, struktūra, mokinių pasiekimai siejami su specializuoto ugdymo krypties programa (pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymo programa), pradinio ugdymo muzikos dalyko bendrąja programa.
- 27. Pagrindinė ugdymo forma - individuali/grupinė pamoka. Siekiant įgyvendinti konkrečios pamokos uždavinius, gali būti pasirenkami skirtingi pamokų tipai: techninė, kūrybinė, mišri pamoka, monopamoka, pamoka - repeticija.
- 28. Muzikavimo dalyko ugdymo turinys individualizuojamas (sudarant mokomąjį repertuarą), atsižvelgiant į mokinio gebėjimų ypatumus, pasiekimus, poreikius.
- 29. Branduolio ir pasirenkamųjų dalykų ugdymo turinys glaudžiai siejasi, taikoma tarpdalykinė integracija.
- 30. Mokytojas, siekdamas atskleisti mokinio individualybę, ugdymo proceso metu taiko įvairias mokymo(si) strategijas ir metodus:
 - 30.1. informacinius;
 - 30.2. praktinius;
 - 30.3. kūrybinius/žaidybinius;
 - 30.4. demonstravimo;
 - 30.5. integruoto ugdymo;
 - 30.6. aktyvius mokymo metodus.
- 31. Siekiant užtikrinti mokymosi pažangą, kritinį mąstymą, ugdoma mokymosi mokytis kompetencija, skatinamas savarankiškas mokymasis.
- 32. Programai įgyvendinti kuriama šiuolaikinė mokymosi aplinka ir mokymo priemonės:
 - 32.1. klasėje klavišinis muzikos instrumentas (pianinas ar fortepijonas), mokinio pasirinktas muzikos instrumentas, kompiuteris su interneto prieiga ir garso klausymosi įranga;
 - 32.2. grupinių užsiėmimų patalpose - pianinas, mokyklinė lenta (interaktyvi lenta, vaizdo projektorius), kompiuteris su interneto prieiga, garso klausymosi įranga.

V. PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

- 33. Mokinių ugdymo pažanga ir pasiekimai vertinami pagal mokykloje galiojančią mokinių mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarką.
- 34. Pasiekimų ir pažangos vertinimas yra grindžiamas individualios pažangos vertinimo principu, lyginami mokinio pasiekimai su ankstesniais.
- 35. Vertinant atsižvelgiama į amžiaus tarpinių psichologinius ypatumus, individualius mokinio poreikius, individualią mokinio pažangą.
- 36. Mokinių ugdymo pažangai vertinti naudojama dešimtbalė sistema. 1 klasės mokiniai vertinami idiografiniu būdu.
- 37. Taikoma mokinių įgytų gebėjimų patikrinimo formos (kontroliniai koncertai, įskaitos, egzaminai ir kt.) pagal mokyklos nustatytą tvarką.

38. Įvykdę Programoje numatytus reikalavimus, įvertinti teigiamais pažymiais mokiniai keliami į aukštesnę klasę.

VI. FORTEPIJONO PROGRAMOS TURINYS (BRANDUOLIO DALYKAI)

VI. I. MUZIKAVIMAS / FORTEPIJONAS

39. Muzikavimo paskirtis – suteikti mokiniui muzikavimo fortepijonu pradmenis.

40. Muzikavimo tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti instrumentinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia kūrybiškumui atsiskleisti.

41. Muzikavimo uždaviniai:

41.1. atskleisti muzikinius gebėjimus, puoselėjant prigimtinių vaiko muzikalumą;

41.2. formuoti taisyklingo instrumento valdymo ir laikysenos įgūdžius;

41.3. pažinti muzikinės kalbos priemones;

41.4. skatinti emocinius, kūrybinius išgyvenimus ir aktyvų dalyvavimą muzikinėje veikloje.

42. Veiklos sritys:

42.1. Muzikavimo atlikimo įgūdžių įvaldymas

42.2. Muzikos kūrinių interpretavimas

42.3. Muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

43. Muzikavimo mokymas:

43.1. mokymo trukmė – 4 mokslo metai;

43.2. pamokose mokiniai mokosi individualiai;

43.3. muzikavimui skiriamos 2 valandos per savaitę.

44. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - muzikavimo technikos įvaldymas	
Nuostata – įgyti pradžinius muzikavimo įgūdžius	
Esminis gebėjimas – perskaityti ir teisingai atlikti muzikinį tekstą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Pažinti muzikinį raštą ir gebėti jį perskaityti, grojant fortepijonu.	1.1.1. Pažinti natas, žinoti jų pavadinimus; 1.1.2. Žinoti garsų ar pauzių trukmę; 1.1.3. Žinoti pagrindinius dinamikos ženklus.
1.2. Taisyklingai sėdint, išgauti kokybišką garsą.	1.2.1. Žinoti taisyklingos sėdėsenos /laikysenos reikalavimus; 1.2.2. Nusakyti ir pademonstruoti taisyklingo garso išgavimo principus, pirštuotę; 1.2.3. Įvardinti muzikos instrumento priežiūros reikalavimus.
2. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti muzikinį tekstą	
Esminis gebėjimas – muzikinės veiklos metu taikyti išraiškos priemones muzikos kūrinio atskleidimui	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti skirtingo charakterio, nesudėtingos faktūros kūrinius, perteikiant jų emocijas, charakterį ir nuotaiką.	2.1.1. Paaiškinti kūrinio struktūrinius elementus (motyvas, frazė, sakinytis), formą ir naudojamus interpretacijos ženklus.
2.2. Atliekant kūrinius laikytis tempo, dinamikos, artikuliacijos nuorodų.	2.2.1. Įvardinti kūrinyje panaudotus tempo, dinamikos, artikuliacijos ženklus; 2.2.2. Paaiškinti kūrinyje esančių išraiškos priemonių atlikimo ypatumus.

3. Veiklos sritis - muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti klasės, mokyklos koncertuose ir kituose renginiuose	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą programą klausytojams	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose bei konkursuose.	3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą koncertinį numerį klasės ar mokyklos koncerte; 3.1.2. Mokyti sceninės kultūros, skirti dėmesį aprangai ir elgsenai scenoje; 3.1.3. Mokyti susikaupti pamokoje ir nesijaudinti pasirodymo metu.
3.2. Taikant sutartus kriterijus, įvertinti savo ir kitų pasirodymus.	3.2.1. Įvardinti kūrinio atlikimo vertinimo kriterijus; 3.2.2. Gebėti apibūdinti ir vertinti savo ir klasės draugų grojimą (išskiriant teigiamas ir neigiamas atlikimo puses).

45. Muzikavimo turinio apimtis:

45.1. muzikos kūrinių atlikimo technikos lavinimo pratybos – instrumento ir pagrindinių garso išgavimo būdų pažinimas, taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, ritminis tikslumas;

45.2. muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų, pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

45.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys.

46. Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus:

46.1. Fortepijono individualių programų reikalavimai

Klasė	Pusmetis	Etiudai	Polifonija	Stambi forma	Pjesės	Reperuaro kaupimas	Ansamblis	Iš viso kūrinių	Atsiskaitymai	
1	I	10-15 kūrinių							10-15	-
	II	10 kūrinių							10	2 skirtingo charakterio kūriniai
2	I	1-2	1	-	1-2	1	1-2	5-8	4-5 kūriniai per metus: etiudas, polifonija, stambi forma, 1-2 pjesės	
	II	1-2	-	1	1-2	1	1-2	5-8		
3	I	1-2	1	-	1-2	1-2	1-2	5-9	4-5 kūriniai per metus: etiudas, polifonija, stambi forma, 1-2 pjesės	
	II	1-2	-	1	1-2	1-2	1-2	5-9		
4	I	1	1	-	1-2	1-2	1	5-7	4 kūriniai per metus: etiudas, polifonija, stambi forma, pjesė	
	II	1	-	1	1-2	1-2	1	5-7		

46.2. Gamų reikalavimai

	1 klasė	2 klasė	3 klasė	4 klasė
Dur	Iki 1 ženklo atskiromis rankomis.	Iki 1-2 ženklų atskiromis rankomis ir nuo vieno garso į šalis.	Iki 2-3 ženklų abiem rankomis 4 oktavose tiesiai ir nuo vieno garso į šalis.	Iki 3-4 ženklų abiem rankomis 4 oktavose vienos krypties ir išsiskiriančios.
moll	Iki 1 ženklo atskiromis rankomis.	Iki 1-2 ženklų atskiromis rankomis.	Iki 2-3 ženklų abiem rankomis 4 oktavose vienos krypties.	Iki 3-4 ženklų abiem rankomis 4 oktavose vienos krypties.
Chromatinė			Atskiromis rankomis 2 oktavose.	Atskiromis rankomis 4 oktavose.
Arpedžio		Trumpieji: 3 garsų su apvertimais atskiromis rankomis.	Trumpieji: 3 garsų su apvertimais abiem rankomis.	Trumpieji: 3 garsų su apvertimais abiem rankomis. Ilgieji: T ₅ , t ₅ atskiromis rankomis (be apvertimų).
Akordai	Tonikos 3 garsų su apvertimais atskiromis rankomis.	Tonikos 3 garsų su apvertimais atskiromis rankomis.	Tonikos 3 garsų su apvertimais abiem rankomis.	Tonikos 3 garsų su apvertimais abiem rankomis.

47. Mokinių atsiskaitymai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

48. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr.1.

VI. II. SOLFEDŽIO

49. Solfedžio dalyko paskirtis – tai klausos lavinimo sistema, kurios dėka mokomasi emocionaliai ir racionaliai pažinti muzikos kalbą.

50. Solfedžio dalyko tikslas – supažindinti su pagrindinėmis muzikos sąvokomis, elementariomis žiniomis.

51. Solfedžio dalyko uždaviniai:

- 51.1. lavinti klausą;
- 51.2. lavinti ritmo pojūtį;
- 51.3. lavinti muzikinę atmintį;
- 51.4. mokyti muzikos rašto.

52. Veiklos sritys:

- 52.1. Muzikos suvokimas ir klausos lavinimas
- 52.2. Intonavimo pratybos, dainavimas, solfedžiavimas
- 52.3. Ritmo pojūčio ir kūrybinių įgūdžių lavinimas
- 52.4. Muzikinis raštas, sąvokos, muzikos tekstų atpažinimas ir užrašymas, pažintis su užsienio bei lietuvių kompozitoriais.

53. Solfedžio dalyko mokymas:

- 53.1. mokymo trukmė – 4 mokslo metai;
- 53.2. mokiniai solfedžio mokosi grupinėse pamokose;
- 53.3. solfedžio dalykui skiriamos 2 valandos per savaitę;

53.4. naudojama solfedžio dalykui skirta mokomoji literatūra, interaktyvios informacinės technologijos.

54. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – muzikos suvokimas ir klausos lavinimas	
Nuostata – telkti dėmesį į melodijos (dermės) bei ritmo (metro) ypatumus	
Esminis gebėjimas – suvokti dermę (mažoras, minoras), melodijos slinktį aukštyn-žemyn bei pasikartojimą, atpažinti įsisavintas ritmo figūras	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Suvokti kontrastus ir juos palyginti.	1.1.1. Išgirsti ir suvokti dermes (mažorą, minorą).
1.2. Suvokti, atpažinti ir skirti nuoseklią melodinę slinktį.	1.2.1. Įtvirtinama mažorinė dermė, minorinės dermės sąvoka ir jos rūšys; Lygiagrečios, bendravardės tonacijos, laipsnių seka.
1.3. Atpažinti intonacinius melodijos vingius.	1.3.1. Atpažinti ir suvokti tonikos kvintakordą bei jo apvertimus tonacijoje harmoniškai ir melodiškai; 1.3.2. Atpažinti ir suvokti pagrindinius laipsnius bei akordų grupes (T5, S5, D5).
1.4. Suvokti intervalinius šuolius	1.4.1. Išgirsti ir suprasti pastoviuosius ir nepastoviuosius intervalus dermėje.
2. Veiklos sritis – intonavimo pratybos, dainavimas, solfedžiavimas	
Nuostata – formuoti taisyklingos laikysenos, kvėpavimo, aiškios dikcijos ir tikslaus intonavimo įgūdžius	
Esminis gebėjimas – suvokti, siekti ir tiksliai intonuoti nežinomą tekstą, liaudies dainas, laipsnius, intervalus, akordus bei jų sprendimo būdus	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tobulinti tikslaus, sąmoningo intonavimo ir išraiškingo frazavimo įgūdžius.	2.1.1. Liaudies, autorinių dainų, nežinomo muzikinio teksto solfedžiavimas 2/4, 3/4, 4/4 metruose taktuoju, suvokiant melodijos, muzikinės frazės vientisumą.
2.2. Gebėti intonuoti pažįstamose gamose.	2.2.1. Dainuojami intervalai, akordai, laipsnių “grandinėls”, akordų, intervalų grupės melodiškai ir harmoniškai; 2.2.2. Didelis dėmesys skiriamas pustomių intonavimui.
3. Veiklos sritis – ritmo pojūčio ir kūrybinių įgūdžių lavinimas	
Nuostata – formuoti ritmo reguliavimo ir metro pulso pojūtį	
Esminis gebėjimas – sudaryti sąlygas asmeninei kūrybinei išraiškai, pasitelkiant ritmo pojūtį lavinančias pratybas	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Gebėti atlikti ritmines pratybas paprastuose metruose.	3.1.1. Tvirtinti ritmo pojūtį naujų žinių pagrindu; 3.1.2. Sugebėti suvokti 2/4, 3/4, 4/4 metre esančias užduotis, jas panaudojant kūrybinėje išraiškoje.
3.2. Gebėti analizuoti ritmą ir pasikeitimus.	3.2.1. Suvokti pasikartojančias ir skirtingas ritmines figūras naujuose ritminiuose elementuose; 3.2.2. Siekti sąmoningo ritmo figūrų jungimo į prasminius vienetus; 3.2.3. Mokėti užrašyti ritmą su gerai įsisavintais ritminiais elementais.
3.3. Gebėti ritmiškai ir melodiškai improvizuoti.	3.3.1. Individuali ir kolektyvinė ritminė - melodinė improvizacija; 3.3.2. Melodinių, ritminių, atsakomųjų frazių kūrimas išmoktais melodiniais ir ritminiais dariniais.

4. Veiklos sritis – muzikinis raštas, sąvokos, muzikos tekstų atpažinimas ir užrašymas, pažintis su užsienio bei lietuvių kompozitoriais	
Nuostata – supažindinti su svarbiausiomis muzikos sąvokomis, muzikiniu raštu	
Esminis gebėjimas – sudaryti sąlygas įgytas teorines žinias pritaikyti praktikoje	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
4.1. Gebėti suvokti muzikines sąvokas.	4.1.1. Suprasti ir skirti muzikines sąvokas, tokias kaip: melodija, ritmas, penklinė, raktai (smuiko, boso), metras ir jo dalys, taktas ir takto brūkšnys; 4.1.2. Suvokti reprizos, voltos, gamos ir tetrachordo, tempo, dinamikos, alteracijos ženklų sampratas; 4.1.3. Įsisavinti raidinę natų abėcėlę, laipsnius, natų prailginimo ženklus; 4.1.4. Suvokti mažorinę, minorinę dermes bei jos rūšių sąvokas, intervalų sąvokas, akordų sąvokas.
4.2. Gebėti užrašyti melodiją (melodinis diktantas), ritmą, akordus, intervalus, laipsnių sekas.	4.2.1. Suprasti ir gebėti užrašyti simetrišką melodiją, įsisavintus ritminius elementus, sudaryti akordus tonacijose, užrašyti laipsnių „grandinės“, intervalus (prima, sekunda, tercija, kvarta, kvinta, seksta, septima, oktava).
4.3. Gebėti atpažinti užsienio bei lietuvių kompozitorius, jų kūrybą.	4.3.1. Susipažinti su žymiausiais kiekvienos epochos kompozitoriais, jų kūryba.

55. Solfedžio dalyko turinio apimtis:

Kl. /Pusm	Žinios ir supratimas	Muzikos suvokimas ir klausos lavinimas	Intonavimo pratybos, dainavimas, solfedžiavimas	Ritmo pojūčio ir kūrybinių įgūdžių lavinimas	Muzikinis raštas, sąvokos, muzikos tekstų atpažinimas ir užrašymas
1/I	Pažintis su V.A.Mocartu; pažintis su muzikos instrumentais; muzika (ritmas ir melodija); ketvirtinė ir aštuntinė natos; penklinė; raktai; nata sol; nata mi; taktas ir metras (dviejų ketvirtinių metas); nata la; nata re (repriza); pusinė nata.	Skiria muzikinius garsus, klauso muzikinius kūrinius.	Dainos, melodiniai pratimai.	Ritmuoja aštuntines, ketvirtines, pusines natas, skiria jų ilgį. Ritmavimas, taktavimas 2/4 metre.	Susipažįsta su natų, smuiko rakto, reprizos rašymu.
1/II	Trijų ketvirtinių metras; pažintis su dirigavimu; pažintis su J.Haidnu; oktava; nata do1; nata fa; volta, fermata; nata do2; pauzės; pažintis su L. van Bethovenu; dinamika; nata si; nata su tašku; gama; laipsniai; raidiniai natų pavadinimai; C-dur, pastovieji, nepastovieji g. 1.; liaudies dainos. tempas, metronomas; pustonio ir tono sąvokos.	Klausos ir atpažįsta skambančias natas, laipsnius, skiria dinaminis pasikeitimus.	Vokalinės garso formavimo, kvėpavimo ir artikuliacijos pratybos. C-dur gama, pastoviųjų, nepastoviųjų g. 1. intonavimas	Pulsavimas, ritmavimas, taktavimas 2/4, 3/4 metruose. Ritminės ir melodinės improvizacijos.	Natų rašyba, laipsnių užrašymas. Dinamikos, tempo sąvokų atpažinimas ir suvokimas.
2/I	Alteracijos ženklai; C-dur tonacija, G-dur tonacija; F-dur tonacija; mažosios ir antrosios oktavos natos; tetrachordai; štrichai; ritminė grupė - šešioliktinės; ketvirtinės natos prieštaktis-užtaktis; boso raktas; sekvencija; liaudies dainos; laipsnių grandinė tonacijose.	Klausos ir skiria tempų pasikeitimus, laipsnių sekas, gamų melodinę slinktį, atpažįsta pustonį ir toną.	Gamų solfedžiavimas, nepastoviųjų dermės laipsnių sprendimas, pustonio/tono intonavimas. Liaudies dainos.	Pulsavimas, ritmavimas, taktavimas 2/4,3/4 metruose panaudojant šešioliktnių, prieštakčio/ užtakčio ritmines figūras.	Ritmo, melodijos, laipsnių užrašymas. Tempo sąvokų atpažinimas.

2/II	Minorinė dermė ir rūšys; tonacija a-moll; sinkopė; 4/4 metras, sveikoji pauzė, sveikoji nata, dirigavimas 4/4 metre; intervalai: gr1, gr4, gr5, gr8;d3, m3, d2, m2; lygiagrečios tonacijos sąvoka; tonacija F-dur, d-moll, G-dur, e-moll; laipsnių grandinėlių tonacijose; intervalai; transponavimas; T ₅ , t ₅ ; diežų ir bemolių užrašymo tvarka; pažintis su kompozitoriais.	Geba nustatyti mažoro ir minoro skambesį ir kryptį. Atpažįsta intervalus.	Gamų solfedžiavimas, dainelės, melodiniai pratimai, intervalų intonavimas.	Pulsavimas, ritmavimas, taktavimas 2/4, 3/4, 4/4 metruose. Sinkopės ritmo atpažinimas ir įtvirtinimas.	Ritmo, melodijos, laipsnių užrašymas, intervalų analizė ir užrašymas. Geba transponuoti nesunkias melodijas intervalais.
3/I	Tonacijos su 2 ženklais: D-dur, h-moll (nat., harm., melod.), B-dur, g-moll (nat., harm., melod.); T ₅ su apvertimais mažorinėse ir minorinėse tonacijose; iki 2 ženklų; akordų klausymas ir atpažinimas; motyvas, frazė, sakinytis, cezūra, sekstos intervalas; dvibalsis ritmas; pažintis su kompozitoriais; akordai; laipsnių grandinėlių tonacijose; intervalai.	Girdi muzikoje T ₅ , T ₆ , T ₆₄ akordų kaitą, intervalus, laipsnius dermėje.	Gamų, melodijų, akordų melodinės slinkties, laipsnių solfedžiavimas liaudies dainų dainavimas pažįstamose tonacijose.	Koordinuotas dvibalsio ritmo atlikimas.	Atpažįsta ir užrašo akordus, geba pasakyti motyvo, frazės sąvokas ir jas išraiškingai pritaikyti atlikime, užrašo intervalus bei nesunkias melodijas.
3/II	Minorinės dermės kartojimas; tonacija d-moll; aštuntinė pauzė takto pradžioje; aštuntinės natos priešaktis; lygiagrečios tonacijos D-dur, h-moll; sekstos intervalas; ritminė grupė - aštuntinė-šešioliiktinė (ti-ri-ri); transponavimas; lygiagrečios tonacijos B-dur, g-moll; 3/8 metras; lyga; pažintis su kompozitoriais; akordų junginiai; intervalai; laipsniai.	Atpažįsta sekstos intervalą, minorinių gamų rūšis ir jų kryptį. Skiria T ₅ su apvertimais skambėjimą.	Gamų intonavimas, akordų melodinės slinkties intonavimas, nežinomo muzikinio teksto intonavimas.	Ritminių figūrų atpažinimas, panaudojant priešaktį su aštuntine nata, aštuntinių ir šešioliiktinių (ti-ri-ri) ritmą, 3/8 metras.	Pagal programos reikalavimus akordų, laipsnių, ritminių ir melodinių atkarpų užrašymas. Kūrybinės užduotys.
4/I	Intervalai: septimos intervalas; akordų junginiai tonacijose; 4/8 metras; liaudies dainos; pažintis su kompozitoriais; akordai; intervalai; laipsniai; pagrindiniai laipsniai ir akordai; kadencija.	Skiria intervalus, juos atpažįsta, nustato akordus bei jų apvertimus. Skiria pagrindinius laipsnius ir jų skambėjimą.	Intervalų, liaudies dainų, melodinių atkarpų solfedžiavimas, laipsnių sekos ir akordų junginių intonavimo pratybos.	Ritmavimas, taktavimas, dirigavimas paprastuose metruose. Ritmo pratybos panaudojant triolės ritminę figūrą.	Gebėti užrašyti intervalų ir laipsnių grandinėles, melodines atkarpas 2/4, 3/4, 4/4 metruose.
4/II	Mažoji septima, didžioji septima; akordų junginiai; tonacijos A-dur, fis-moll (nat., harm., melod.); Es-dur, c-moll (nat., harm., melod.); konsonansas-disonansas; akordų, intervalų, laipsnių klausymas ir atpažinimas.	Klauso ir nustato akordus bei jų apvertimus, mažorą ir minorą, intervalus.	Geba intonuoti mažorines ir minorines gamas bei jų rūšis. Solfedžiuoti nesudėtingus ir logiškus melodinius pratimus, laipsnių sekas, melodinius akordų junginius.	Ritmavimas, taktavimas, dirigavimas paprastuose metruose.	Užrašo nesunkius melodinius, ritminius diktantus.

56. Mokinių atsiskaitymai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

57. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr. 2

VI. III. CHORAS

58. Choro paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus, užtikrinti visapusišką muzikinį ugdymą ir suteikti vokalinio muzikavimo patirtį.

59. Choro tikslas – tobulinti vokalius gebėjimus ir padėti mokiniams įgyti chorinio dainavimo žinių ir įgūdžių.

60. Choro uždaviniai:

60.1. sudaryti galimybes instrumentinį muzikavimą pasirinkusiems mokiniams lavinti vokalinio muzikavimo gebėjimus;

60.2. pažinti chorinių kūrinių repertuarą ir formuoti chorinio dainavimo įgūdžius;

60.3. ugdyti mokinių artistiškumą ir ansamblišumą, didinti sceninės kultūros patirtį;

60.4. skatinti mokinius kūrybiškai pritaikyti kitų dalykų pamokose įgytas žinias ir gebėjimus;

60.5. skatinti mokinius domėtis chorine muzikine kultūra: dalyvauti dainų šventėse, chorinės muzikos festivaliuose, konkursuose.

61. Veiklos sritys:

61.1. Chorinio dainavimo įgūdžių formavimas

61.2. Chorinių kūrinių interpretavimas

61.3. Atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

62. Choro dalyko mokymas:

62.1. mokymosi trukmė – 3 mokslo metai;

62.2. mokiniai choro dalyką mokosi grupiniuose užsiėmimuose:

62.3. choro dalykui skiriamos 3 valandos per savaitę: 1 grupinė pamoka ir 2 valandos jungtinė choro repeticija;

62.4. skiriamos akompanatoriaus valandos: 1 val. per savaitę grupei ir 2 val. per savaitę jungtinei choro repeticijai.

63. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - chorinio dainavimo įgūdžių formavimas	
Nuostata - įgyti vokalinio muzikavimo patirties	
Esminis gebėjimas – atlikti jaunučių choro repertuaro kūrinius.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Formuoti taisyklingą stovėseną, kvėpavimą ir tobulinti vokalius gebėjimus.	1.1.1. Pademonstruoti taisyklingo kvėpavimo, garso formavimo ypatumus ir garso išgavimo būdus.
1.2. Dainuojant, taisyklingai atlikti muzikos kalbos elementus.	1.2.1. Atpažinti ir nusakyti muzikos kalbos elementus ir išraiškos priemones.
2. Veiklos sritis - chorinių kūrinių interpretavimas	
Nuostata - atskleisti chorinio kūrinių interpretacinį sumanymą	
Esminis gebėjimas - išraiškingai interpretuoti choro repertuaro kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Stilingai atlikti chorinės muzikos kūrinių.	2.1.1. Apibūdinti kūrinių tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus.
2.2. Perteikti muzikos kūrinių charakterį.	2.2.1. Apibūdinti kūrinių nuotaiką ir dinamiką.
3. Veiklos sritis - atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata - dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas - parengti koncertinę programą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kultūringai elgtis scenoje.	3.1.1. Suvokti atlikėjo sceninio elgesio taisykles.
3.2. Dalyvauti mokyklos koncertiniuose renginiuose.	3.2.1. Koncertuoti mokykloje, mieste; 3.2.2. Žinoti sceninės kultūros reikalavimus.

3.3. Dalyvauti muzikiniuose renginiuose už mokyklos ribų.	3.3.1. Koncertuoti, dalyvauti įvairiuose renginiuose; 3.3.2. Mokyti vertinti, analizuoti savo kolektyvo ir kitų kolektyvų pasirodymus.
3.4. Pritaikyti dainavimo įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda dainavimas.

64. Choro dalyko turinio apimtis:

- 64.1. chorinio dainavimo įgūdžių formavimas – dainavimo technikos lavinimo pratybos;
- 64.2. chorinių kūrinių interpretavimas – nesudėtingų chorinių kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;
- 64.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – chorinių kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;
- 64.4. rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus – 4-8 skirtingo charakterio kūriniai.
- 64.5. parenkant repertuarą atsižvelgiama į mokinių amžiaus ir balso ypatumus;
- 64.6. repertuarą savo nuožiūra parenka choro mokytojas.

65. Mokinių atsiskaitymai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

VII. LAISVAI PASIRENKAMI DALYKAI

VII. I. ANTRASIS MUZIKOS INSTRUMENTAS

66. Antrojo muzikos instrumento paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti antrojo muzikos instrumento muzikavimo patirtį.

67. Antrojo muzikos instrumento tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti antrojo muzikos instrumento muzikavimo žinių ir įgūdžių.

68. Antrojo muzikos instrumento uždaviniai:

- 68.1. sudaryti galimybes mokiniams pažinti ir kitus muzikos instrumentus;
- 68.2. ugdyti mokinių pradinius grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžius ir atskleisti jo pritaikymo galimybes;
- 68.3. skatinti mokinių iniciatyvą ir kūrybiškumą.

69. Veiklos sritys:

- 69.1. Grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių ugdymas
- 69.2. Muzikos kūrinių interpretavimas
- 69.3. Muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

70. Antrojo muzikos instrumento mokymasis:

- 70.1. antruoju muzikos instrumentu galima pasirinkti vieną iš mokykloje mokomų muzikos instrumentų: styginių, pučiamųjų, mušamųjų, liaudies muzikos instrumentų, akordeoną, gitarą;
- 70.2. mokymosi trukmė – 1-2 mokslo metai;
- 70.3. antrojo muzikos instrumento mokoma nuo trečių mokymo metų;
- 70.4. skiriama 0,5-1 valanda per savaitę;
- 70.5. pamokose mokiniai mokosi individualiai;
- 70.6. styginių, pučiamųjų, mušamųjų, liaudies muzikos instrumentų pamokoms skiriamos akompanatoriaus valandos - 0,5 val. per savaitę.

71. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių ugdymas	
Nuostata – įgyti muzikavimo antruoju instrumentu patirties	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą muzikinį kūrinių antruoju muzikos instrumentu.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Įgyti pradinį grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžius.	1.1.1. Nusakyti kūrinio metra, tempą; 1.1.2. Pažinti atlikimo štrichus; 1.1.3. Suvokti kūrinio tematiką.
1.2. Perteikti kūrinio nuotaiką.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, emocinę būseną
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – siekti pajauti kūrinio keliamas menines emocijas	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti ansamblinės muzikos kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.	2.1.1. Apibūdinti kūrinio stilių, tematiką, turinį.
2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocijas.	2.2.1. Pažinti ir nusakyti dinامينius ženklus; 2.2.2. Apibūdinti ir aptarti savo atliekamo kūrinio interpretaciją.
3. Veiklos sritis - muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertuose (pasirodymuose) scenoje	
Esminis gebėjimas – atlikti pasirinktu instrumentu programą koncerte	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kultūringai elgtis scenoje.	3.1.1. Suvokti atlikėjo sceninio elgesio taisykles.
3.2. Dalyvauti muzikiniuose renginiuose	3.2.1. Koncertuoti mokykloje, mieste.
3.3. Pritaikyti grojimo antruoju instrumentu įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda grojimas antruoju muzikos instrumentu.

72. Antrojo muzikos instrumento turinio apimtis:

72.1. muzikos kūrinių atlikimo technikos lavinimo pratybos – instrumento ir pagrindinių garso išgavimo būdų pažinimas, taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, ritminis tikslumas;

72.2. muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

72.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;

72.4. rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus – 4-6 skirtingo charakterio kūriniai.

73. Mokinių atsiskaitymai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

VII. II. SOLINIS DAINAVIMAS

74. Solinio dainavimo paskirtis – ugdyti bendruosius muzikinius gebėjimus, formuojant savitą instrumentą - balsą.

75. Solinio dainavimo tikslas – atskleisti, formuoti individualius vokalius įgūdžius, atsižvelgiant į individualius mokinio gebėjimus.

76. Solinio dainavimo uždaviniai:

76.1. vystyti balsinį aparatą;

76.2. formuoti taisyklingą kvėpavimą;

76.3. atskleisti vokalinės išraiškos priemonių įvairovę.

77. Veiklos sritys:

77.1. Solinio dainavimo vokalinių įgūdžių ugdymas

77.2. Vokalinių muzikos kūrinių suvokimas ir perteikimas

77.3. Atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

78. Solinio dainavimo mokymas:

78.1. mokymosi trukmė – 1-2 mokslo metai.

78.2. solinio dainavimo mokoma nuo trečių mokslo metų;

78.3. skiriama 0,5 arba 1 valanda per savaitę;

78.4. pamokose mokiniai mokosi individualiai;

78.5. skiriamos akompanatoriaus valandos – 0,5 valandos per savaitę.

79. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - solinio dainavimo vokalinių įgūdžių ugdymas	
Nuostata – formuoti pradinius taisyklingus vokalinius įgūdžius	
Esminis gebėjimas – atlikti balsu nesudėtingą muzikinį kūrinį .	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Įgyti pradinius dainavimo įgūdžius.	1.1.1. Balsių formavimas; 1.1.2. Dikcijos ir artikuliacijos fiksavimas; 1.1.3. Vokalinės klausos lavinimas.
1.2. Formuoti taisyklingą kvėpavimą.	1.2.1. Kvėpavimo, gerklų ir rezonatorių teisinga tarpusavio sąveika.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių suvokimas ir perteikimas	
Nuostata – siekti pajauti kūrinio keliamas menines emocijas	
Esminis gebėjimas – perteikti kūrinio vaizdinį ir emociinį potencialą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti skirtingo pobūdžio kūrinius.	2.1.1. Gebėti atlikti kūrinio analizę.
2.2. Perteikti kūrinio vaizdinius.	2.2.1. Išreikšti kūrinio nuotaiką; 2.2.2. Gebėti apibūdinti kūrinio pagrindinius muzikos kalbos elementus.
3. Veiklos sritis – atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – estetiškai ir meniškai atlikti programą renginiuose	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Sceninė kultūra.	3.1.1. Dėmesys sceninei laikysenai, stovėsenai.
3.2. Dalyvauti renginiuose.	3.2.1. Koncertuoti mokykloje, mieste.
3.3. Dainavimo įgūdžių pritaikymas kitose srityse.	3.3.1. Gebėti dainuoti ir solo, ir ansamblyje ar chore.

80. Solinio dainavimo turinio apimtis:

80.1. solinio dainavimo įgūdžių formavimas – dainavimo technikos lavinimo pratybos;

80.2. solinių kūrinių interpretavimas – nesudėtingų formų kūrinių pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

80.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – viešas kūrinių atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;

80.4. parenkant repertuarą atsižvelgiama į mokinių amžiaus ir balso ypatumus.

81. Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus:

Klasė	Pusmetis	Kūrinių skaičius per mokslo metus		Atsiskaitymo formos	
		Vokalizai	Dainos	Techninė įskaita (atsiskaitoma mokytojui)	Kontrolinis koncertas
3	I	1-2	2-3	Vokalizai, dainos	1-2 kūriniai mintinai
	II	1-2	2-3	Dainos	2 kūriniai mintinai
4	I	1-2	2-3	Vokalizai, dainos	2 kūriniai mintinai
	II	1-2	2-3	Dainos	2 kūriniai mintinai

82. Mokinių atsiskaitymai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

83. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr. 3.